

Mededelingenblad

Oudheidkamer

Tiel en Omstreken

Redactie: Frits Kat
Koos Gelens
Annemarie Daalderop
Tonnie Gresnigt
Redactieadres: Nieuwe Tielseweg 20-23
4001 JW Tiel
Tel. 0344-620220
Uitgave: Vereniging Oudheidkamer voor
Tiel en Omstreken
<http://www.Oudheidkamer-tiel.nl>
e-mailadres: secretaris@Oudheidkamer-tiel.nl
Datum: december 2010

Nieuwjaarsreceptie

Op zondag 9 januari bent u vanaf 14.00 uur van harte welkom op onze nieuwjaarsreceptie in de Drumptse Hof.

Uiteraard wordt het thema van dit seizoen - Zuid-Afrika - niet vergeten. In de zo kenmerkende gezellige sfeer van de Oudheidkamer bent u in de gelegenheid bij een hapje en een drankje elkaar veel goeds toe te wensen voor 2011.

Op 27 januari 2011 zal dhr. Dr. Emile Smit een lezing verzorgen over het voortgezet onderwijs in Tiel. Hieronder een korte inleiding.

Voortgezet Onderwijs in Tiel Een kwestie van prioriteit

Met veel trots kan men in Tiel stellen, dat het voortgezet onderwijs terug gaat tot ver in de geschiedenis. Al in de vroege bloeitijd van Tiel ontstond er een kloosterschool bij het Sint-Walburg en deze school, in 1088 voor het eerst vermeld, is een rechtstreekse voorloper van het huidige gymnasium binnen RSG Lingecollege. Waarschijnlijk heeft Tiel daarmee de oudste nog bestaande school in Nederland.

Maar die medaille heeft ook een keerzijde. Waar de Tielse overheid in de loop der eeuwen een vermogen heeft gependeed aan de Latijnse School en het gymnasium en vanaf 1870 ook aan de HBS (let wel, dat staat voor "Hoogere Burger School"), kwam het er voor de lagere standen heel wat minder op aan. Niet de gemeente, maar de afdeling Tiel van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen zorgde in 1899 voor een Ambachtsschool en het duurde tot 1918 vóór er een Gemeentelijke ULO kwam. De meisjes troffen het nog slechter: pas in 1939 kwam er – ook weer vanuit het Nut – een Huishoudschool. De prioriteiten lagen bij de gemeente dus wel heel sterk bij de hogere standen.

In het voortgezet onderwijs was er in Tiel maar in beperkte mate verzuiling. Er ontstonden afzonderlijke ULO-scholen voor katholieken (1922) en protestanten (1923).

Na de Tweede Wereldoorlog breidde het aantal VO-scholen in Tiel zich nog uit: door de Mammoetwet kwam er een LEAO-school en er kwam Voortgezet Speciaal Onderwijs. Met dat al een breed scala, waarbij dan alleen nog maar naar Tiel zelf wordt gekeken.

Tegen eind jaren tachtig trad een andere beweging in: de schaalvergroting. Door landelijke regelgeving en met name op het punt van financiering moesten scholen voldoende leerlingen hebben om het hoofd boven water te houden. Een enkele school, namelijk de Ds. Van 't Hof-MAVO, is daar aan te gronde gegaan. De andere scholen kozen vroeger of later voor fusie. Tussen 1989 en 1993 gingen vier scholen op in SG De Waalstroom en per 1 augustus 2001 ging het hele voortgezet onderwijs in Tiel samen in de Regionale Scholengemeenschap Lingecollege.

Het wordt natuurlijk niet alleen maar een structureel verhaal. De scholen waren vooral plaatsen van leerling-leven en duizenden foto's geven daarvan een beeld. In de lezing zullen veel plaatjes het verhaal verlevendigen.

LTS Beatrixlaan 1955

Klas 2C huishoudschool 1957-1958

Beide foto's Collectie RSG Lingecollege (locatie Teisterbantlaan).

Mededelingen

Het boek "Feesten en Beesten":

"Het jaarboek "Feesten en Beesten, Vermaak en Vertier in de Betuwe", dat is uitgegeven door de Historische Kring Kesteren met medewerking van onze vereniging, is nu beschikbaar voor degenen die het boek eerder hebben besteld en samen met de contributie betaald.

Het ligt voor u klaar tijdens de eerstvolgende lezing op 14 december of tijdens de Nieuwjaarsreceptie op 9 januari.

U kunt het boek ook afhalen bij Annemarie Daalderop, Nieuwe Tielseweg 20-23, 4001 JW Tiel. Wilt u tevoren even bellen (0344-620220) of mailen a.daalderop1@kpnplanet.nl

De MOT op onze website

Wij vestigen er uw aandacht op dat u, behalve door het lezen van dit "papieren" Mededelingenblad ook kennis kunt nemen van onze Mededelingen op de website van de Oudheidkamer www.Oudheidkamer-tiel.nl. "Mocht u geen prijs meer stellen op ons Mededelingenblad op papier omdat u voldoende geïnformeerd wordt door de Mededelingen op de website, wilt u ons dat dan laten weten?

Graag bericht aan Annemarie Daalderop, Nieuwe Tielseweg 20-23, 4001 JW Tiel, tel. 0344-620220, e-mail: a.daalderop1@kpnplanet.nl

Ter herinnering:

Op **dinsdag 14 december** zal de laatste lezing in het kalenderjaar 2010 worden verzorgd door **dr. Annemarieke Willemsen**, als **conservator Middeleeuwen** verbonden aan het **Rijksmuseum voor Oudheden in Leiden**. De titel van haar lezing is: **Latijnse scholen in Nederland**. Ze zal een indruk geven van de middeleeuwse school en het onderwijs in zijn algemeenheid met name in de periode van de 13e – 16e eeuw . Latijnse scholen waren stadsscholen, meestal ontstaan uit koorscholen bij kerken.

Doel van die scholen was tweeledig. Enerzijds het afleveren van geletterde leerlingen, anderzijds het vormen tot goede christenen. De leerlingen kregen les in grammatica, schrijven en spreken van Latijn, dat toen nog een levende taal was.

Het is goed mogelijk een specifiek beeld te schetsen van de leerlingen in de Middeleeuwen, want er zijn honderden afbeeldingen van schoolscènes te vinden in boeken, op titelpagina's van schoolboeken, maar ook in de schilder- en beeldhouwkunst.